

Asia: VN/14999/2025

## **Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valmisteverotuslain muuttamisesta**

### **Lausunnonantajan lausunto**

**Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Syyttäjälaitos kiittää mahdollisuudesta lausua.

Syyttäjälaitos pitää hyödyntämiskieltoa koskevan säännöksen lisäämistä perusteltuna esitetyn tavoitteen saavuttamiseksi eli KKO 2024:39 ratkaisun jälkeisen oikeustilan selkeyttämiseksi. Kuten esityksessä on todettu, ennakkopäätöksen myötä (törkeää) veropetosta koskeva rangaistussäännös on ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntiä koskevissa nuuskan maahantuontitapauksissa jätetty käytännössä soveltamatta ja menettelyä arvioitu rikosoikeudellisesti vain salakuljetuksena, jonka maksimirangaistus on kaksi vuotta vankeutta. Törkeän veropetoksen rangaistusmaksimi on neljä vuotta. Rangaistusmaksimin alenemisen vuoksi tuomitut rangaistukset ovat lieventyneet. Lisäksi pakkokeinolain mukaisten pakkokeinojen käyttäminen on selkeästi rajoitetumpaa, mikä luonnollisesti heikentää mahdollisuuksia toteuttaa rikosvastuuta epäillyissä maahantuontiketjuissa. Syyttäjälaitos katsoo, ettei ole kriminaalipoliittisesti perusteltavissa, että nuuskan laittomaan maahantuontiin ja siinä yhteydessä tapahtuvaan verojen välttämiseen suhtaudutaan rikosvastuun toteuttamisen näkökulmasta lievemmin kuin aikaisemmin.

Oikeustilan epäselvyyttä on lisännyt oikeusohjeen soveltaminen myös tupakan maahantuontiin sekä näihin tapauksiin liittyvä tupakkalain 67 §:n tulkinta ja ristiriitainen oikeuskäytäntö siitä, täytyykö tupakkaa kaupallisessa tarkoituksessa maahantuotaessa ylipäänsä salakuljetuksen tunnusmerkistöä ja jos täyttyy, johtaako se itsekriminointisuojaan vuoksi siihen, että veropetossäännöstä ei voida soveltaa. Lisäksi Verohallinnon asema rikosprosessissa on muodostunut epäselväksi.

Syyttäjälaitos katsoo, että vaihtoehtoiset toteuttamistavat eivät ole rikosvastuun toteuttamisen tehokkuuden ja oikeustilan selkeyttämisen näkökulmasta riittäviä. Ensijainen vaihtoehto olisi törkeää salakuljetusta koskevan kriminalisoinnin säätäminen, mutta se ei yksinään poistaisi kaikkia oikeudellisia epäselvyyksiä, joita esityksessä on kuvattu. Harkittavaksi sen sijaan voisi tulla se, että ehdotetun hyödyntämiskielto-säännöksen lisäksi säädettäisiin myös salakuljetuksen törkeä tekemuoto. Ottaen huomioon, että joissakin tapauksissa esimerkiksi nuuskaa on tuotu Suomeen kymmeniä kuormalavallisia (vältetyt verot yli miljoona euroa), ei perusmuotoisen tunnusmerkistön rangaistusasteikko ohjaa tuomioistuimia mittaamaan rangaistusta teon moitittavuuden mukaisesti.

Syyttäjälaitoksen käsityksen mukaan esitykseen ei liity perustuslaillisia ongelmia, jotka estäisivät esitetyn kaltaisen hyödyntämiskiellon säätämisen. Kysymyshän on nimenomaisesti itsekriminointisuojaan vahvistamisesta ja siten perustuslain 21 §:n mukaisten oikeuksien turvaamisesta.

Koivisto Ari-Pekka  
Syyttäjälaitos

Mattila Mari  
Syyttäjälaitos